

Roczny Plan Działania na rok: 2024

Tytuł lub zakres projektu: Budowa i rozwój systemu nadzoru rynku w zakresie dostępności produktów i usług.

Wersja fiszki: 2

Numer i data uchwały Komitetu Monitorującego: uchwała nr 89 z dnia 6.06.2024 r.

Informacje o instytucji opracowującej fiszkę

Instytucja: Instytucja Zarządzająca FERS

Dane kontaktowe osoby (osób) do kontaktów roboczych: Wojciech Wróblewski, adres e-mail: Wojciech.Wroblewski@mfipr.gov.pl, nr telefonu: 22 273 80 04

Fiszka projektu wybieranego w sposób niekonkurencyjny

Podstawowe informacje o projekcie

Numer i nazwa Priorytetu: Priorytet: 03. Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami

Numer i nazwa działania FERS: 03.03 Systemowa poprawa dostępności

Cel szczegółowy, w ramach którego projekt będzie realizowany

Cel szczegółowy EFS+.CP4.H: wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego

uczestnictwa, oraz zwiększanie szans zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji.

Typ projektu FERS: Wzmocnienie potencjału instytucji publicznych wykonujących zadania kontrolne i nadzorcze w związku z wdrożeniem Europejskiego Aktu o Dostępności.

Podmiot, który będzie wnioskodawcą: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Cel i opis projektu (w tym uzasadnienie realizacji i planowana trwałość)

Głównym celem projektu jest wdrożenie rozwiązań służących prowadzeniu przez Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej oraz pozostałe organy nadzoru rynku wskazane w ustawie o zapewnianiu spełniania wymagań dostępności niektórych produktów i usług przez podmioty gospodarcze skutecznego nadzoru nad wdrażaniem wymagań określonych w ustawie. Ustawa z dnia 26 kwietnia 2024 r. została w dniu 9 maja br. podpisana przez Prezydenta RP.

Prawidłowe wdrożenie działań wskazanych w ustawie wymaga odpowiedniego przygotowania kadr tych instytucji oraz wypracowania odpowiednich narzędzi.

Proponowany projekt ma strategiczne znaczenie dla wdrażania polityki dostępności w Polsce, ponieważ jego celem jest szybkie i skuteczne wprowadzenie w życie rozwiązań ujętych w ustawie o zapewnianiu spełniania wymagań dostępności niektórych produktów i usług przez podmioty gospodarcze.

Projekt zakłada kompleksowe wsparcie we wdrażaniu zapisów ustawy, zarówno w zakresie przygotowania Państwowego Funduszu Rehabilitacji

Osób Niepełnosprawnych i organów nadzoru rynku przed wejściem w życie regulacji, jak i na początkowym etapie jej funkcjonowania. Realizowany będzie w partnerstwie Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Urzędu Komunikacji Elektronicznej. Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oprócz zadań wskazanych dla organów nadzoru rynku, będzie także monitorować i nadzorować funkcjonowanie całego systemu nadzoru. Urząd Komunikacji Elektronicznej natomiast będzie pełnić funkcje nadzorcze nad spełnianiem wymagań dostępności niektórych produktów i usług przez podmioty gospodarcze w zakresie wskazanym w ustawie.

Grupę docelową projektu stanowić będą pracownice i pracownicy wskazanych w ustawie o zapewnianiu dostępności niektórych produktów i usług Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz organów nadzoru rynku, którzy będą realizować określone w niej zadania. Projekt będzie miał charakter partycypacyjny. W proces przygotowywania procedur oraz programów szkoleń zaangażowani będą zarówno przedstawiciele instytucji realizujących projekt, jak i środowiska osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz przedsiębiorców. Ciałem konsultacyjnym będzie Zespół ds. EAA planowany do utworzenia w ramach Rady Dostępności. Działania projektowe będą skierowane do szerokiego kręgu podmiotów, z uwzględnieniem specyfiki prowadzonej przez nie działalności.

Plan realizacji projektu został podzielony na 2 kamienie milowe obejmujące główne kierunki wsparcia oraz szczegółowe zadania.

1. (pierwszy) kamień milowy obejmuje w pierwszej kolejności przygotowanie wytycznych, procedur i podręczników dla wskazanych w ustawie podmiotów w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb kadr Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i organów nadzoru rynku, czyli analizę sytuacji oraz konsultacje z ekspertami z zakresu dostępności i nadzoru rynku objętego regulacją, a następnie ich

aktualizację w oparciu o doświadczenia z początkowego okresu ich wdrażania.

W 2. (drugim) kamieniu milowym działania będą dotyczyły przygotowania odpowiednich ilościowo i jakościowo zasobów kadrowych w instytucjach zaangażowanych w realizację zadań poprzez finansowanie etatów kadr Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Urzędu Komunikacji Elektronicznej zaangażowanych we wdrażanie systemu nadzoru rynku oraz przeprowadzenie szkoleń i doradztwo. Zadanie będzie również obejmować działania informacyjne skierowane do podmiotów gospodarczych zobowiązanych do spełniania wymagań dostępności i konsumentów i konsumentek oraz przeprowadzenie szkoleń uzupełniających dla organów nadzoru rynku związanych z aktualizacją procedur i podręczników dokonaną w ramach 1. kamienia milowego. Działania informacyjne będą prowadzone przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przy wykorzystaniu kanałów komunikacji stosowanych z współpracującymi z nim organizacjami pozarządowymi.

Projekt jako realizujący zadania z zakresu zapewniania dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, wypełnia zasady równości szans i niedyskryminacji (w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami) wskazane w podrozdziale 9.1 Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027.

Uzasadnienie wyboru projektu w sposób niekonkurencyjny oraz wyboru podmiotu, który będzie wnioskodawcą

Zgodnie z ustawą o zapewnianiu spełniania wymagań dostępności niektórych produktów i usług przez podmioty gospodarcze organem monitorującym funkcjonowanie systemu nadzoru rynku i sprawującym nadzór nad stosowaniem ustawy jest Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Jednocześnie zgodnie z artykułem 38 ustęp 3 ustawy w realizację zawartych w niej rozwiązań zaangażowane będą następujące organy nadzoru rynku: Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej, minister właściwy ds. informatyzacji, Rzecznik Finansowy, 16 Wojewódzkich Inspektorów Transportu Drogowego, Prezes Urzędu Transportu Kolejowego, Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego, 3 Dyrektorzy Urzędów Morskich, Dyrektor Urzędu Żeglugi Śródlądowej w Bydgoszczy. Dlatego projekt powinien być realizowany przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jako podmiot sprawujący nadzór nad stosowaniem ustawy i monitorujący funkcjonowanie systemu nadzoru rynku, tak aby zapewnić stosowanie uniwersalnych i jednolitych narzędzi umożliwiających skuteczny nadzór rynku w zakresie wynikającym z ustawy i jego właściwe monitorowanie.

Biorąc pod uwagę powyższe, planowane działania będą obejmowały przede wszystkim:

- 1) określenie wymagań w zakresie dostępności produktów i usług oferowanych przez podmioty gospodarcze oraz potrzeb związanych ze wsparciem organów zaangażowanych we wdrażanie ustawy,
- 2) opracowanie odpowiednich procedur w zakresie nadzoru, kontroli, monitorowania i sprawozdawczości,

- 3) przygotowanie i realizację szkoleń kadr Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i organów nadzoru rynku oraz doradztwo dla tych instytucji,
- 4) zapewnienie wsparcia etatowego dla Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Urzędu Komunikacji Elektronicznej jako kluczowych organów nadzoru rynku w początkowym okresie funkcjonowania projektu.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych posiada już doświadczenie w zakresie realizowania zadań związanych z zapewnianiem dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w ramach ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Na szczególną uwagę zasługuje tutaj doświadczenie Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w rozpatrywaniu skarg na brak dostępności architektonicznej oraz informacyjno-komunikacyjnej w podmiotach publicznych.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych posiada bogate doświadczenie w zarządzaniu środkami funduszy europejskich. W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zrealizował 13 projektów mających na celu poprawę dostępności oraz aktywizację zawodową i społeczną osób z niepełnosprawnościami, w 10 z nich będąc liderem.

Jednocześnie Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych realizuje szereg innych działań związanych z szeroko rozumianym wsparciem osób ze szczególnymi potrzebami, w tym 19 programów Rady Nadzorczej Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Dzięki realizacji powyższych przedsięwzięć Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych posiada profesjonalne zaplecze gwarantujące sprawne wdrożenie projektu oraz płynną realizację zadań.

Główne zadania przewidziane do realizacji w projekcie, ze wskazaniem (o ile dotyczy): grup docelowych, planowanych terminów realizacji zadań oraz szacunkowych kosztów ich realizacji, w tym jako % budżetu projektu (kosztów bezpośrednich)

I kamień milowy - Przygotowanie systemu nadzoru rynku w zakresie dostępności produktów i usług (3,73% kosztów bezpośrednich projektu)

Zadanie 1 – Diagnoza potrzeb szkoleniowych i w zakresie doradztwa dla wskazanych w ustawie organów tworzących system nadzoru rynku (od października 2024 do marca 2025 - 6 miesięcy), wartość 284 064 złotych.

Zadanie obejmuje diagnozę potrzeb w zakresie doradztwa dla organów uczestniczących w systemie nadzoru rynku oraz diagnozę potrzeb szkoleniowych tych organów. W jego ramach określone zostaną również wymagania dostępności dla poszczególnych produktów i usług objętych ustawą wraz z narzędziami weryfikacji poszczególnych wymagań, tj. wytycznymi, procedurami i podręcznikami. Rozpoczną się też prace nad wytycznymi dla podmiotów gospodarczych.

W ramach zadania zostanie powołany Panel Ekspertki, który będzie się składał w szczególności z lidera i partnera projektu oraz osób eksperckich z zakresu nadzoru rynku objętego regulacją. Rolą osób wchodzących w skład Panelu będzie opiniowanie opracowywanych w projekcie produktów, czyli wytycznych, procedur i podręczników. Będą one również konsultowane z powołanym w ramach Rady Dostępności Zespołem Roboczym ds. ustawy wdrażającej Europejski Akt o dostępności.

Zadanie 2 – Przygotowanie procedur i wytycznych do poszczególnych zadań wynikających z ustawy, które będą podstawą działań

monitoringowo-kontrolnych organów nadzoru (od stycznia 2025 do grudnia 2026 - 24 miesiące), wartość 921 128 złotych

Zadanie będzie prowadzone w 4 etapach:

Etap 1 – Wypracowanie narzędzi do prowadzenia skutecznego nadzoru rynku w zakresie dostępności produktów i usług organów nadzoru rynku, w szczególności:

- przygotowanie wytycznych w zakresie stosowania wyłączeń z obowiązku spełniania wymagań zapewniania dostępności określonych w ustawie, w tym instrumentów do weryfikacji zasadności zastosowania wyłączeń;
- przygotowanie procedur i wytycznych postępowania w zakresie między innymi kontroli i nadzoru;
- opracowanie zasad prowadzenia postępowań w sprawie wprowadzenia do obrotu produktu lub usługi niespełniającej wymagań dostępności.

Etap 2 – Wypracowanie narzędzi monitorowania systemu nadzoru rynku, zwłaszcza obejmujących:

- wytyczne nadzorowania stosowania przepisów ustawy przez organy nadzoru;
- wzór opracowywania i aktualizacji krajowej strategii systemu kontroli produktów;
- wytyczne sprawozdawczości w sprawie systemu kontroli produktów i usług.

Etap 3 – analiza doświadczeń z pierwszego okresu stosowania opracowanych narzędzi, ich aktualizacja, konsultacje z ekspertami i ekspertkami z zakresu dostępności produktów i usług oraz nadzoru rynku objętego regulacją oraz przyjęcie do stosowania.

Etap 4 – konsultacje zaktualizowanych narzędzi z ekspertami i ekspertkami z zakresu dostępności produktów i usług oraz nadzoru rynku objętego regulacją i ich przyjęcie do stosowania przez wskazane w ustawie organy.

Realizacja wszystkich etapów zadania będzie odbywać się przy udziale Panelu Ekspertckiego, składającego się w szczególności z osób dysponujących wiedzą ekspercką z zakresu dostępności produktów i usług oraz nadzoru rynku objętego regulacją oraz lidera i partnera projektu.

II kamień milowy – Uruchomienie systemu nadzoru rynku w zakresie dostępności produktów i usług (96,27% kosztów bezpośrednich projektu)

Zadanie 3 - Wdrożenie systemu nadzoru rynku w Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz organach nadzoru (od stycznia 2025 do czerwca 2027 - 30 miesięcy), wartość 6 909 760 złotych

W ramach zadania zaplanowano finansowanie etatów kadr Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych odpowiedzialnych za realizację zadań związanych z nadzorem rynku wskazanych w ustawie, w szczególności za:

1. monitorowanie funkcjonowania systemu nadzoru rynku;
2. nadzór nad stosowaniem przepisów ustawy przez organy nadzoru rynku;
3. monitorowanie i dokonywanie oceny stanu dostępu osób ze szczególnymi potrzebami do produktów i usług spełniających wymagania dostępności;
4. sporządzanie sprawozdania dotyczącego funkcjonowania systemu nadzoru rynku w zakresie zapewniania spełniania wymagań dostępności produktów i usług;
5. inicjowanie i organizacja działalności edukacyjnej i informacyjnej, w zakresie dostępności produktów i usług, w tym kierowanej do konsumentek i konsumentów;

6. opracowywanie wytycznych dla podmiotów gospodarczych w zakresie zapewniania spełniania wymagań dostępności produktów i usług;
7. rozpatrywanie zawiadomień o niespełnianiu przez produkt albo usługę wymagań dostępności;
8. przeprowadzanie kontroli produktu lub usługi w zakresie spełniania wymagań dostępności i wykonywania przez podmioty gospodarcze obowiązków wynikających z ustawy;
9. prowadzenie postępowań w zakresie spełniania wymagań dostępności i wykonywania przez podmioty gospodarcze obowiązków wynikających z ustawy;
10. opracowywanie krajowej strategii systemu nadzoru rynku w zakresie zapewniania spełniania wymagań dostępności produktów.

Prowadzone też będą szkolenia stacjonarne w oparciu o opracowane w projekcie programy szkoleń wraz z materiałami. Planowane są między innymi następujące szkolenia:

- 1) Szkolenie podstawowe z dostępności (Konstytucja, Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, ustawa o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, ustawa o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, ustawa o języku migowym i innych środkach komunikowania się, dostępność produktów i usług ujęte w innych przepisach, standardy dostępności, dobre praktyki dotyczące dostępności produktów i usług itp.).
- 2) Szkolenie podstawowe z zakresu ustawy.
- 3) Szkolenia specjalistyczne dla kadr (pracownic i pracowników) Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i organów nadzoru rynku z poszczególnych obszarów podlegających nadzorowi:

- sprzęt elektroniczny, systemy operacyjne, samoobsługowe terminale płatnicze, czytniki książek;
- usługi telekomunikacyjne, dostęp do audiowizualnych usług medialnych, aplikacje mobilne;
- usługi handlu elektronicznego;
- usługi bankowości detalicznej;
- usługi towarzyszące usługom transportu pasażerskiego, w tym transport autobusowy i autokarowy, kolejowy, lotniczy oraz wodny.

Szczegółowy zakres szkoleń specjalistycznych zostanie sprecyzowany na 1. etapie wdrażania wypracowanych narzędzi nadzoru rynku. W późniejszym okresie zadanie będzie obejmować przeprowadzenie szkoleń uzupełniających związanych z wdrożeniem zaktualizowanych procedur i podręczników. Szkolenia obejmą kadry organów nadzoru rynku zatrudnionych po początkowym okresie realizacji projektu. Docelowo zostanie przeszkolonych 210 osób.

W ramach zadania realizowane też będzie wsparcie doradcze dla organów systemu nadzoru rynku w zakresie dostępności produktów i usług. Początkowo będzie to wsparcie indywidualne kadr zaangażowanych w rozpatrywanie zawiadomień, prowadzenie kontroli i postępowań, a następnie organizacja spotkań w celu wymiany doświadczeń w ramach instytucji oraz pomiędzy instytucjami.

Koszt etatów w powyższym zadaniu stanowi 82% wydatków w ramach zadania oraz 21% kosztów bezpośrednich całego projektu.

Zadanie 4 - Wdrożenie systemu nadzoru rynku w Urzędzie Komunikacji Elektronicznej (od lutego 2025 do czerwca 2027 - 29 miesięcy), wartość 19 157 100 złotych

W ramach zadania zaplanowano finansowanie etatów kadr Urzędu Komunikacji Elektronicznej odpowiedzialnych za realizację zadań

związanych z nadzorem rynku w ramach centrali, delegatur oraz regionalnych laboratoriów badań technicznych.

Wdrożony i uruchomiony zostanie system nadzoru rynku w postaci zespołów kontrolnych w centrali oraz w delegaturach oraz utworzone zostaną etaty w laboratoriach regionalnych. Kadry Urzędu Komunikacji Elektronicznej zaangażowane w realizację projektu będą także prowadzić pilotażowe działania kontrolne. Na podstawie pierwszych działań kontrolnych, zostanie wytworzona dokumentacja, która posłuży do uzupełnienia i aktualizacji wytycznych i procedur na potrzeby docelowych narzędzi kontroli i nadzoru rynku, w ramach prac prowadzonych w Etapie 3 i 4 Zadania 2.

Koszt etatów w powyższym zadaniu stanowi 100,00% wydatków w ramach zadania oraz 70,24% kosztów bezpośrednich całego projektu.

Zadanie 5 – Koszty pośrednie

Koszty pośrednie projektu wynoszą: 2 727 205 zł (10% kosztów bezpośrednich).

Koszty pośrednie zgodne z katalogiem zawartym w podrozdziale 3.12. punkt 3) Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027.

Czy projekt będzie realizowany w partnerstwie?

Tak

Podmioty, które będą partnerami w projekcie, ze wskazaniem realizowanych zadań przez każdego z partnerów oraz uzasadnienie wyboru partnerów:

Partnerem w projekcie będzie Urząd Komunikacji Elektronicznej, który będzie kluczowym organem nadzoru rynku w zakresie spełniania i zapewnienia wymogów dostępności produktów i usług zgodnie z projektem ustawy. Do zadań Urzędu Komunikacji Elektronicznej należeć będzie nadzór

nad rynkiem w zakresie zapewnienia spełniania wymogów dostępności przez produkty i usługi określone w ustawie poprzez przeprowadzanie kontroli, prowadzenie postępowań, prowadzenie stron internetowych zawierających wyszczególnione w ustawie informacje o dostępności usług i produktów, przekazywanie do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych informacji statystycznych dotyczących dostępności niektórych produktów i usług, przekazywanie informacji o zgodności produktów oraz wydawanie na wniosek organów celnych opinii w zakresie spełniania przez produkt wymogów dostępności.

Urząd Komunikacji Elektronicznej ma bogate doświadczenie w kontroli i nadzorze rynku produktów elektronicznych w Polsce oraz posiada w swojej strukturze Centralne Laboratorium Badań Technicznych, gdzie między innymi przeprowadza badania wyżej wymienionych produktów.

Czy projekt będzie projektem grantowym?

Nie

Przewidywany termin złożenia wniosku o dofinansowanie:

3. kwartał 2024 r.

Przewidywany okres realizacji projektu

1 października 2024 r. do 30 czerwca 2027 r.

Szacowany budżet projektu

Szacowana kwota wydatków w projekcie w podziale na lata i ogółem (PLN):

- w roku 2024: 345 813 zł
- w roku 2025: 8 925 860 zł
- w roku 2026: 14 505 192 zł

- w roku 2027: 6 222 392 zł

ogółem: 29 999 257 zł

Wymagany wkład własny beneficjenta (PLN): Nie

Poziom wymaganego wkładu własnego: nie dotyczy

Szacowany wkład UE (PLN): 24 755 387 zł (82.52%)

Cross-financing:

Nie

- kwota: nie dotyczy
- procent: nie dotyczy

Rodzaj planowanych wydatków w ramach cross-financingu:

nie dotyczy

Zakładane efekty projektu wyrażone wskaźnikami

Wskaźniki rezultatu

1. Liczba wdrożonych systemów nadzoru rynku w zakresie zapewniania spełniania wymagań dostępności produktów i usług.

Wartość docelowa dla projektu: 1

W podziale na (o ile dotyczy¹):

- kobiety: nie dotyczy
- mężczyzn: nie dotyczy

Wskaźniki produktu

1. liczba osób, które zostaną objęte szkoleniami i doradztwem

¹ Rozbicie wartości docelowych na płeć nie jest obowiązkowe – wypełniane w zależności od specyfiki wsparcia i samego projektu oraz zidentyfikowanego problemu, który projekt ma rozwiązać lub złagodzić.

Wartość docelowa dla projektu: 210

W podziale na (o ile dotyczy²):

- kobiety: nie dotyczy
- mężczyzn: nie dotyczy

Szczegółowe kryteria wyboru projektu

Kryteria dostępu - nie dotyczy

Podpis osoby upoważnionej do podejmowania decyzji w zakresie Roczego Planu Działania

Miejscowość, data:

Podpis osoby upoważnionej:

Data zatwierdzenia fiszki w ramach Roczego Planu Działania:

(wypełnia Instytucja Zarządzająca FERS)

² Rozbicie wartości docelowych na płeć nie jest obowiązkowe – wypełniane w zależności od specyfiki wsparcia i samego projektu oraz zidentyfikowanego problemu, który projekt ma rozwiązać lub złagodzić.